

論語
——
泰伯第八

tài bó dì bā
泰伯第八

1. zǐ yuē tài bó qí kě wèi zhì dé yě yǐ yī sān
子曰：“泰伯，其可謂至德也已矣！三
yǐ tiān xià ràng mǐn wú dé ér chēng yān
以天下讓，民無得而稱焉！”
2. zǐ yuē gōng ér wú lǐ zé lǎo shèn ér wú lǐ zé
子曰：“恭而無禮則勞，慎而無禮則
xǐ yǒng ér wú lǐ zé luàn zhí ér wú lǐ zé jiǎo jūn
憊，勇而無禮則亂，直而無禮則絞。君
zǐ dǎ yú qīn zé mǐn xīng yú rén gù jiù bù yí zé
子篤於親，則民興於仁；故舊不遺，則
mǐn bù tōu
民不偷。”
3. zēng zǐ yǒu jí zhào mén dì zǐ yuē qǐ yú zú qǐ
曾子有疾，召門弟子曰：“啟予足，啟
yú shǒu shī yún zhàn zhàn jīng jīng rú lín shēn
予手！《詩》云：‘戰戰兢兢，如臨深
yuān rú lǚ bó bīng ér jīn ér hòu wú zhī miǎn
淵，如履薄冰。’而今而後，吾知免
fū xiǎo zǐ
夫！小子！”
4. zēng zǐ yǒu jí mèng jìng zǐ wèn zhī zēng zǐ yán yuē
曾子有疾，孟敬子問之。曾子言曰：
niǎo zhī jiāng sǐ qí míng yě āi rén zhī jiāng
“鳥之將死，其鳴也哀；人之將
sǐ qí yán yě shàn jūn zǐ suǒ guì hū dào zhě sān dòng
死，其言也善。君子所貴乎道者三：動

róng mào sī yuǎn bào màn yì zhèng yán sè sī jìn xìn
容貌，斯遠暴慢矣；正顏色，斯近信
yì chū cí qì sī yuǎn bī bèi yì biān dòu zhī shì
矣；出辭氣，斯遠鄙倍矣。籩豆之事，
zé yǒu sī cún
則有司存。”

5. zēng zǐ yuē yǐ néng wèn yú bù néng yǐ duō wèn yú
曾子曰：“以能問於不能，以多問於
guǎ yǒu ruò wú shí ruò xū fàn ér bù jiào xī zhě
寡，有若無，實若虛，犯而不校。昔者
wú yǒu cháng cóng shì yú sī yī
吾友嘗從事於斯矣。”

6. zēng zǐ yuē kě yǐ tuō liù chǐ zhī gū kě yǐ jì bǎi
曾子曰：“可以托六尺之孤，可以寄百
lǐ zhī mìng lín dà jié ér bù kě duó yě jūn zǐ rén
里之命，臨大節而不可奪也，君子人
yú jūn zǐ rén yě
與？君子人也！”

7. zēng zǐ yuē shì bù kě yǐ bù hóng yì rèn zhòng ér
曾子曰：“士不可以不弘毅，任重而
dào yuǎn rén yǐ wéi jǐ rèn bú yì zhòng hū sǐ ér
道遠。仁以為己任，不亦重乎！死而
hòu yǐ bú yì yuǎn hū
後已，不亦遠乎！”

8. zǐ yuē xīng yú shī lì yú lǐ chéng yú yuè
子曰：“興於詩，立於禮，成於樂。”

9. zǐ yuē mǐn kě shǐ yóu zhī bù kě shǐ zhī zhī
子曰：“民可使由之，不可使知之。”

10. zǐ yuē hào yǒng jí pín luàn yě rén ér bù rén
子曰：“好勇疾貧，亂也；人而不仁，

論語
——
泰伯第八

jí zhī yǐ shèn luàn yě
疾之已甚，亂也。”

11. zǐ yuē rú yǒu zhōu gōng zhī cái zhī měi shǐ jiāo
子曰：“如有周公之才之美，使驕
qiě lìn qí yú bù zú guān yě yì
且吝，其餘不足觀也已！”

12. zǐ yuē sān nián xué bù zhì yú gǔ bù yì dé
子曰：“三年學，不至於穀，不易得
yě
也。”

13. zǐ yuē dǔ xìn hào xué shǒu sǐ shàn dào wéi bāng
子曰：“篤信好學，守死善道；危邦
bú rù luàn bāng bù jū tiān xià yǒu dào zé xiàn wú
不入，亂邦不居；天下有道則見，無
dào zé yīn bāng yǒu dào pín qiè jiàn yān chǐ yě bāng
道則隱。邦有道，貧且賤焉，恥也；邦
wú dào fù qiě guì yān chǐ yě
無道，富且貴焉，恥也。”

14. zǐ yuē bù zài qí wèi bù móu qí zhèng
子曰：“不在其位，不謀其政。”

15. zǐ yuē shī zhì zhī shǐ guān jū zhī luàn yáng
子曰：“師摯之始，《關雎》之亂，洋
yáng hū yíng ěr zāi
洋乎盈耳哉。”

16. zǐ yuē kuáng ér bù zhí tóng ér bù yuàn kōng
子曰：“狂而不直，侗而不愿，慥
kōng ér bù xìn wú bù zhī zhī yì
慥而不信，吾不知之矣！”

17. zǐ yuē xué rú bù jí yǒu kǒng shī zhī
子曰：“學如不及，猶恐失之。”

18. zǐ yuē wēi wēi hū shùn yǔ zhī yǒu tiān xià yě
子曰：“巍巍乎，舜禹之有天下也，
ér bù yù yān
而不與焉。”

19. zǐ yuē dà zāi yáo zhī wéi jūn yě wēi wēi hū
子曰：“大哉堯之為君也！巍巍乎！
wéi tiān wéi dà wéi yáo zé zhī dàng dàng hū mǐn wú
唯天為大，唯堯則之。蕩蕩乎！民無
néng míng yān wēi wēi hū qí yǒu chéng gōng yě huàn
能名焉。巍巍乎！其有成功也。煥
hū qí yǒu wén zhāng
乎！其有文章！”

20. shùn yǒu chén wǔ rén ér tiān xià zhì wǔ wáng yuē
舜有臣五人而天下治。武王曰：
yú yǒu luàn chén shí rén kǒng zǐ yuē cái nán
“予有亂臣十人。”孔子曰：“才難，
bù qí rán hū táng yú zhī jì yú sī wéi shèng yǒu
不其然乎？唐虞之際，於斯為盛，有
fù rén yān jiǔ rén ér yì sān fēn tiān xià yǒu qí èr
婦人焉，九人而已。三分天下有其二，
yǐ fú shì yīn zhōu zhī dé qí kě wèi zhì dé yě yì
以服事殷，周之德，其可謂至德也已
yì
矣！”

21. zǐ yuē yǔ wú wú jiàn rán yì fēi yǐn shí
子曰：“禹，吾無閒然矣！菲飲食，
ér zhì xiào hū guǐ shén è yī fú ér zhì měi hū fú
而致孝乎鬼神；惡衣服，而致美乎黻
miǎn bēi gōng shì ér jìn lì hū gōu xù yǔ wú wú
冕；卑宮室，而盡力乎溝洫。禹，吾無

jiàn rán yī
聞然矣！”

論語——泰伯第八